

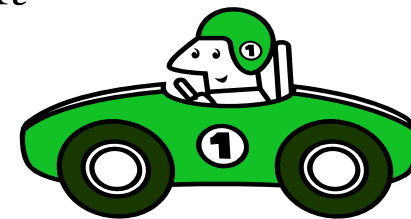
Ungdomar och risker – hur hänger det ihop?

Tonårshjärnan

- Under tonårstiden genomgår hjärnan dramatiska förändringar – det gör den extra känslig
- Hjärnan mognar lite ojämnt, bakifrån och fram
- Limbiska systemet utvecklas tidigt – känslor, belöning, rädsla, straff, spänning, våga göra farliga saker
- Extra känslig för Dopamin
- Frontalloben styr komplext tänkande, planering, att få saker gjorda, ta kloka beslut – mognar sent
- Som en bil där gaspedalen funkar perfekt –
men inte bromsen..

Hjärnans belöningssystem

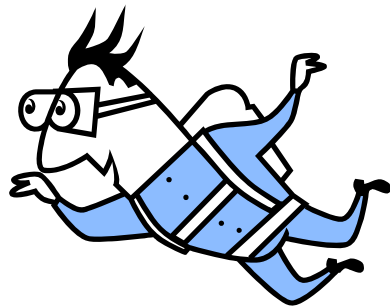

Men vad är belöningssystemet till för?

Kan man fuska ?

- Varför ?
- Hur ?
- Konsekvenser?

Cannabis sativa

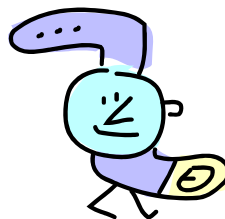
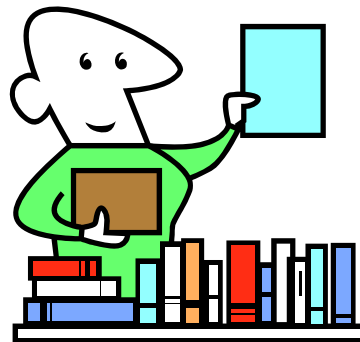
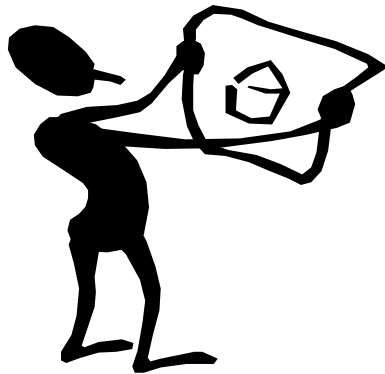

- Tillhör gruppen hallucinogener
- Innehåller ca 400 ämnen, 60-80 psykoaktiva
- THC – fettlösligt, finns kvar upp till 2-6 veckor
- Marijuana, hasch, hascholja
- Påverkar psyket, vissa grupper extra utsatta:
  - Gravida kvinnor (THC överförs till fostret)
  - Människor med benägenhet för psykiska störningar
  - Tonåringar

Vad händer på sikt?

Några riskfaktorer

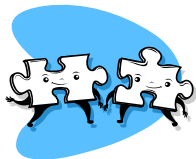

- Hög tillgänglighet
- Avsaknad av ställningstagande mot droger bland vuxna/positiv inställning bland unga
- Bristande skolprestationer
- Avsaknad av bra fritidsaktiviteter
- Kamrater som använder substanser och/eller är kriminella
- Upplevelse av utanförskap
- Tidig debut-substansanvändning/normbrytande beteende

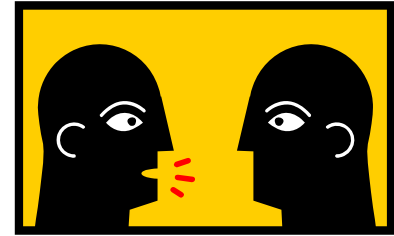

Skyddsfaktorer

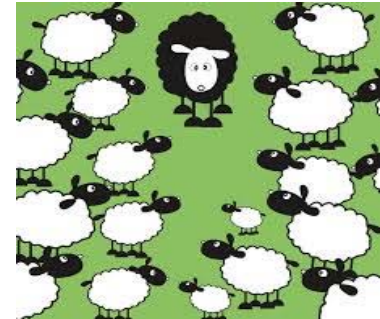
- Fungerande skolgång
- Nära relationer med engagerande vuxna
- Tydlighet från vuxenvärlden
- Meningsfull sysselsättning
- Fysisk och psykisk hälsa
- Känsla av sammanhang

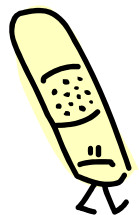

Vad kan jag göra som förälder?

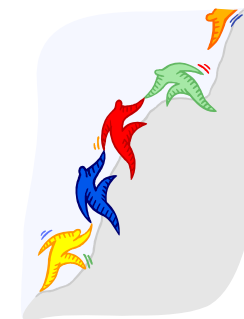

- Lär känna andra föräldrar och samverka!
- Var närvarande, umgås med ditt barn – gör saker ihop –prata med varandra!
- Berätta var man själv står, och varför
- Majoritetsmissförståndet – ” Alla andra ” – det är inte alltid sant!
- Gruppträck – integritet
- Man kan diskutera varför man tror att människor använder droger, och vilka negativa konsekvenser det kan ha.
- Hur vill man ha sitt liv, hur nå dit?
- Lyssna på den andra utan att fördöma, men man har rätt att stå för att man tror på att det finns en rimlig anledning att inte använda droger. Att cannabis och andra droger är olagliga av en anledning.
- Ungdomar uppskattar tydliga vuxna som diskuterar, sätter gränser – och berättar varför!

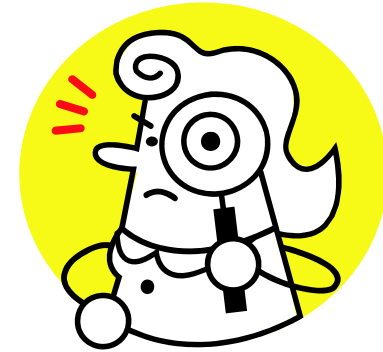

Var kan man få råd och hjälp?

- **MiniMaria Nacka Planlavägen 17**
  - Bedömning, utredningar
  - Behandling
- **Barn och ungdomsverksamheten Planlavägen 17**
  - Råd och stöd
  - Grupper för barn till föräldrar med psykisk ohälsa, och/eller missbruk
  - Stöd till unga brottsutsatta
- **Droginformatören** – kan informera, vidarebefordra, vara ”bollplank”
- **Polarna** – uppsökande o förebyggande

Tips på användbara länkar

- www.CAN.se
- www.cannabishjälpen.se
- www.drugsmart.com
- <http://tonarsparloren.se/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=ZS7PY8EIV2Q&feature=youtu.be>
- <http://www.nacka.se/omsorg-stod/familj-och-foralder/stod-i-ditt-foraldraskap/>

Starkutanknark på Youtube och Facebook
Grymt fett! - En filmserie om tonårshjärnan

Tack för er tid!

madelaine.norelius@nacka.se tel: 070-431 84 53

Stockholmsenkäten 2016

Antal svarande elever per område årskurs 9

Antal svarande elever per område	Pojkar	Flickor
Boo	176	194
Fisksätra	27	16
Saltsjöbaden	80	53
Sickla	71	63
Älta	52	47
Elever boende i Nacka (ink även elever som inte angett område)	449	398
Totalt antal deltagande i hela länet	7245	6849

Observera att diagrammen redovisar olika delgrupper av svarande, antalet elever som dessa baseras på kan vara mycket litet! Detta gäller särskilt frågorna om köp av folköl, köp av cigaretter bland de som röker dagligen och är under 18 år samt delredovisningar av bjudvanor bland de som dricker alkohol.

...sätta ungdomarna
användning av droger

Du deltar **anonymt** i
på formuläret och inte

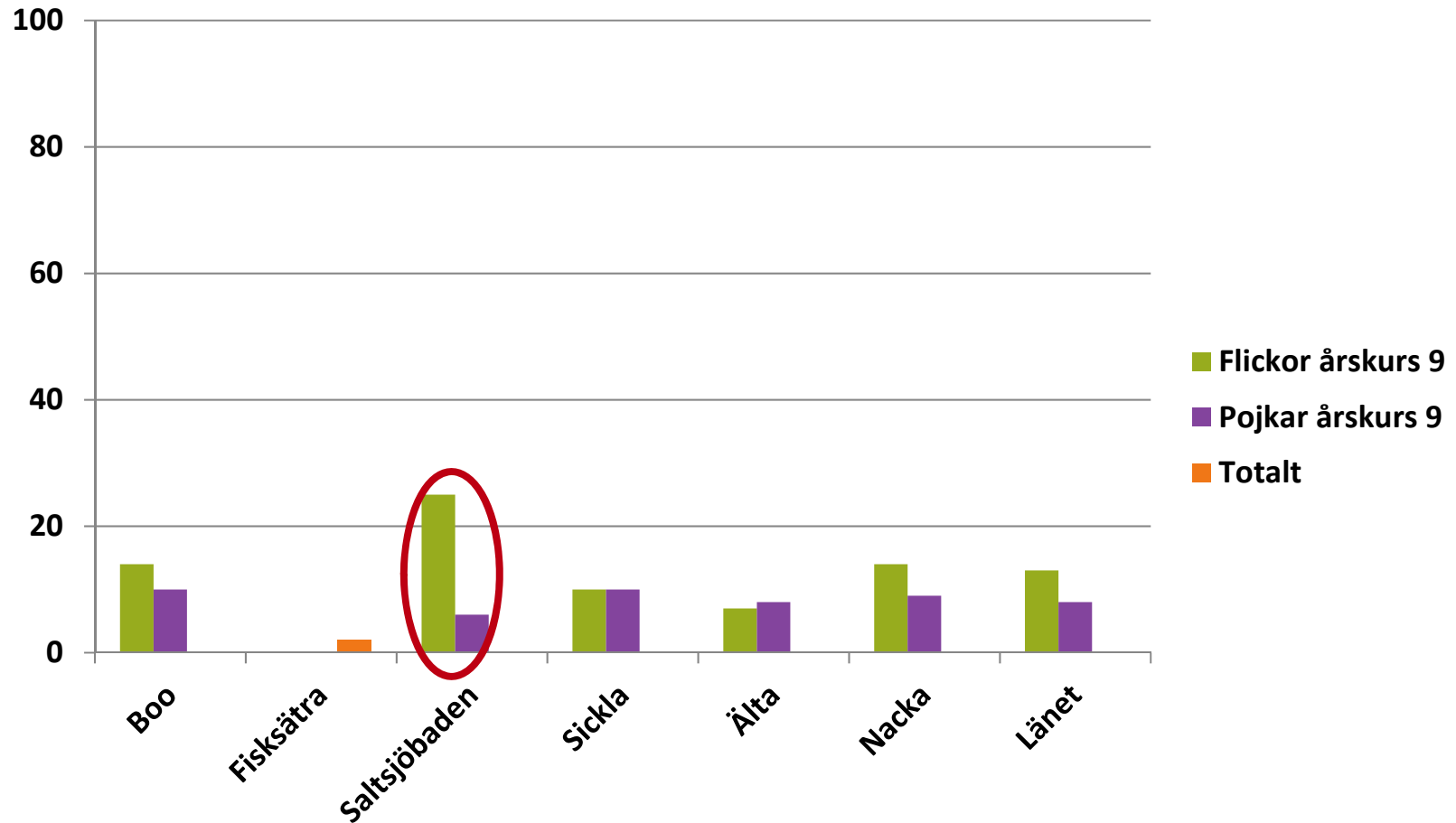
Besvara frågorna ger

Tobaksbruk bland elever i årskurs 9

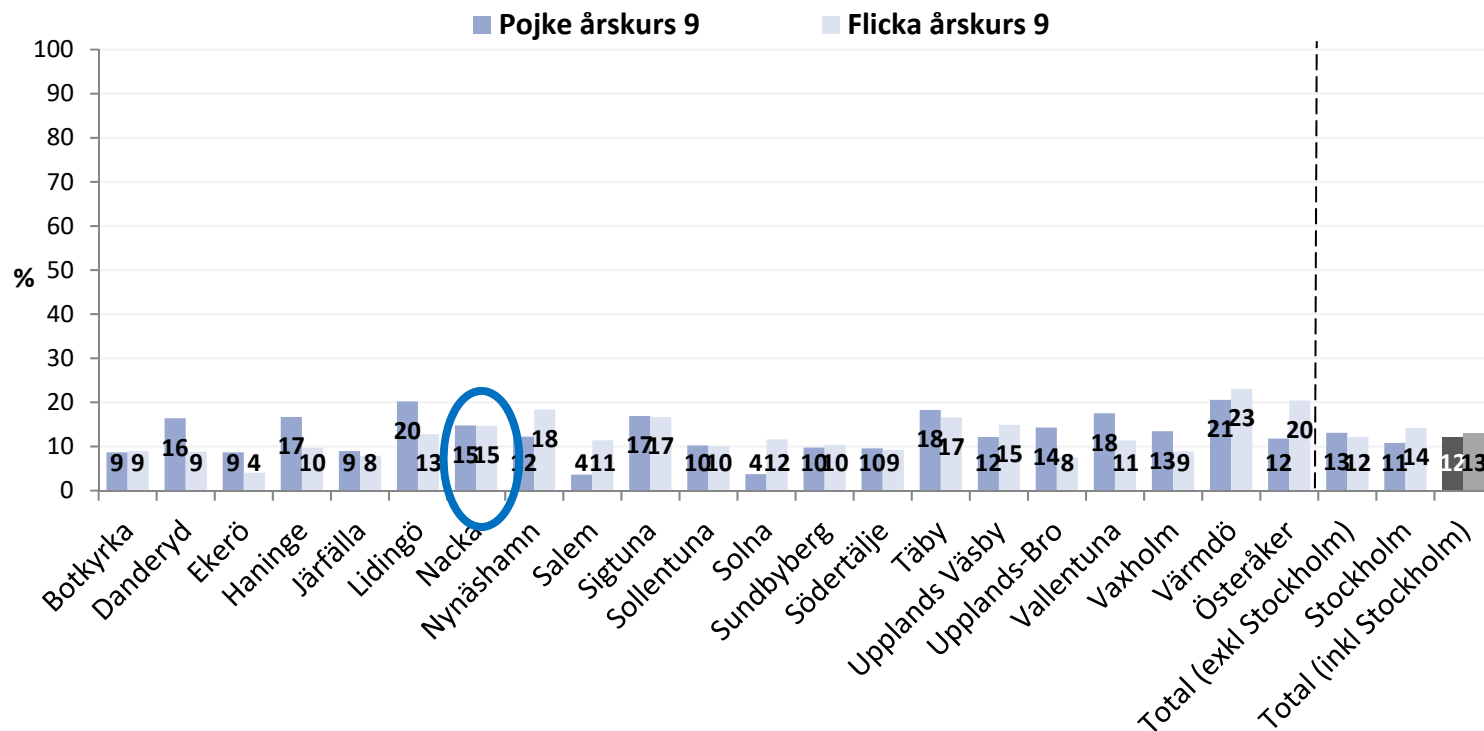
- Andelen rökande ungdomar har minskat något
- Minskad andel som snusar

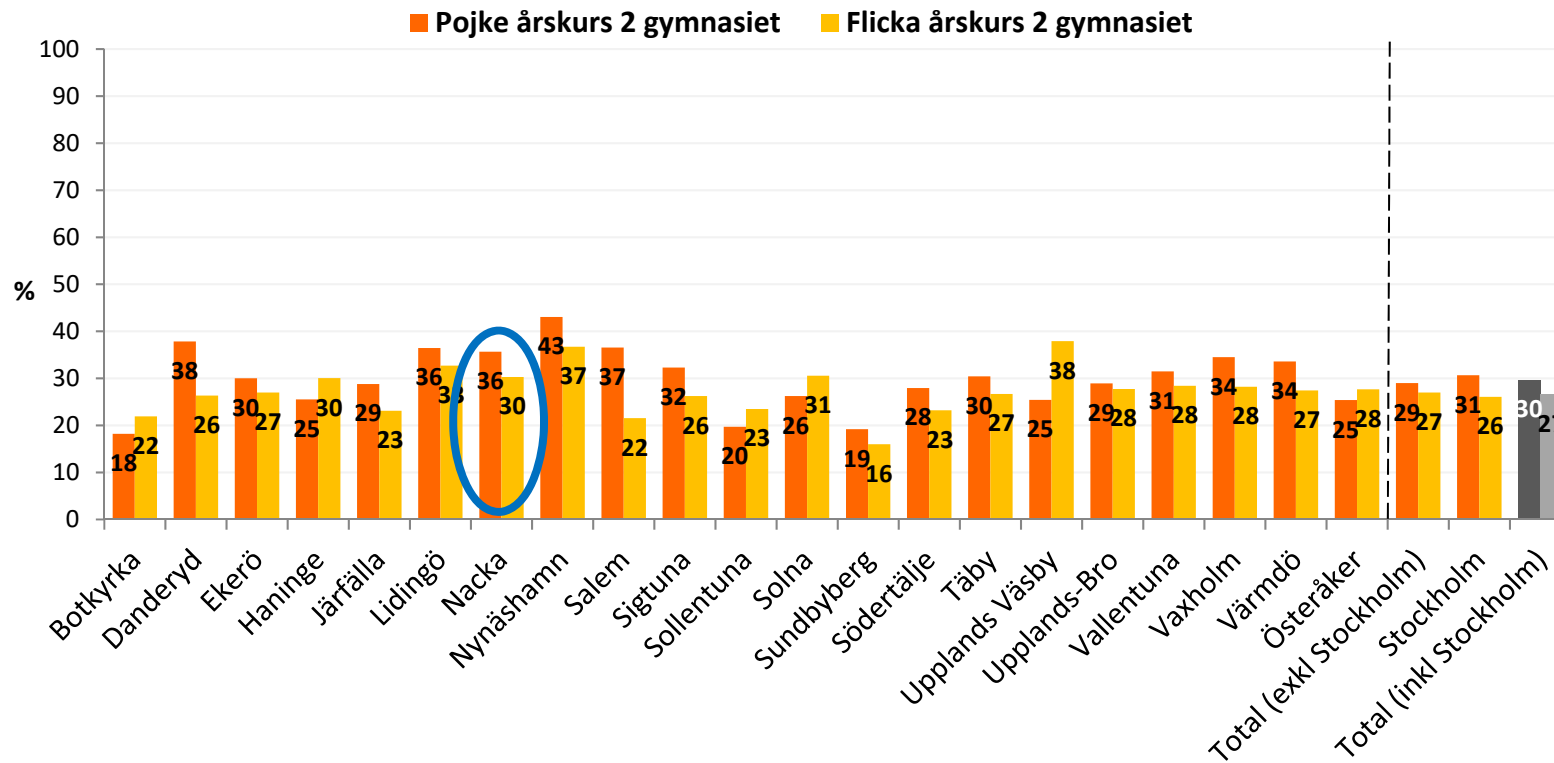
Andel elever (%) i årskurs 9 som röker dagligen eller ibland

Elever i nian som röker och/eller snusar dagligen eller ibland

Elever på gymnasiet som röker och/eller snusar dagligen eller ibland

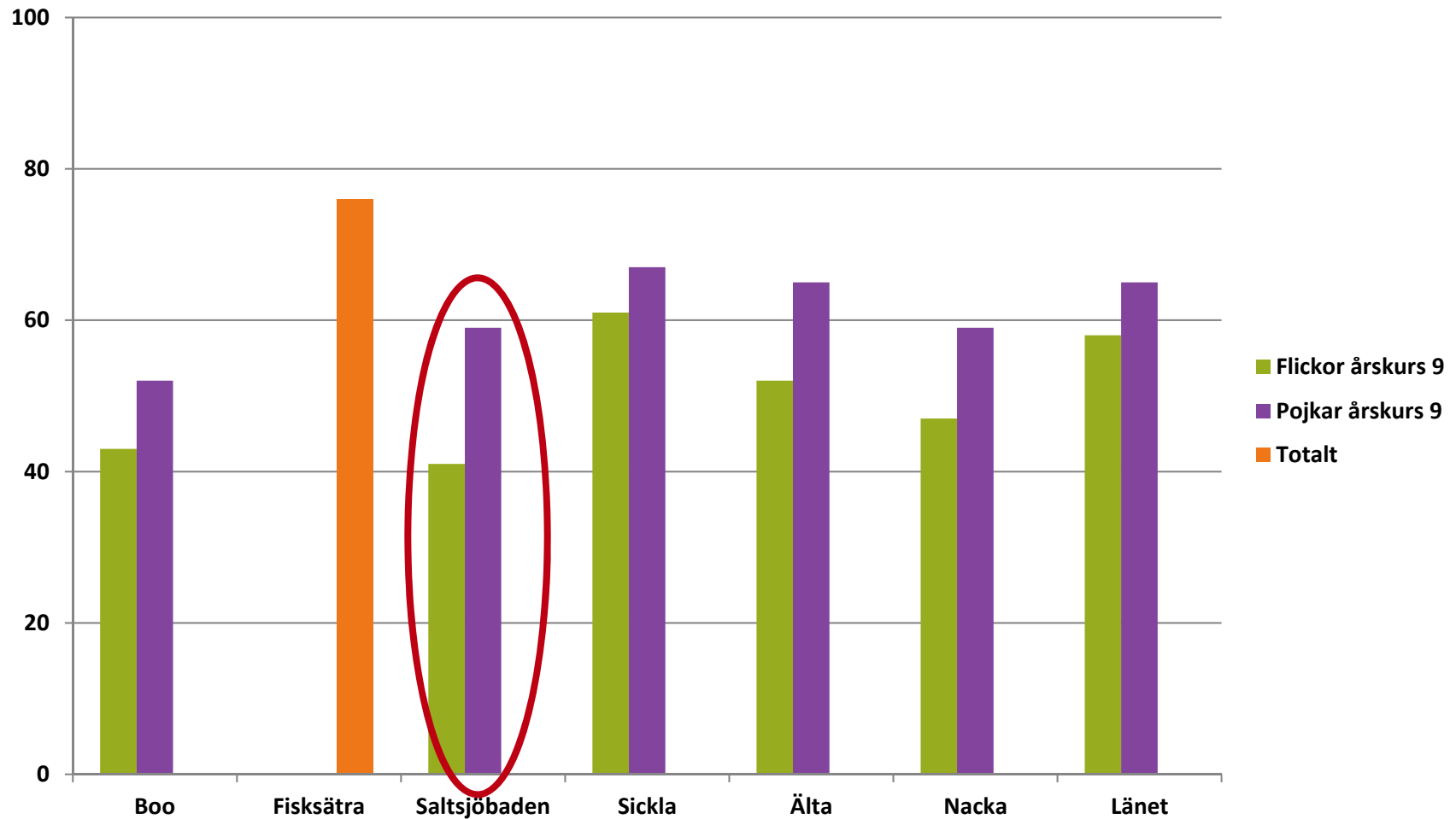

Alkoholkonsumtion

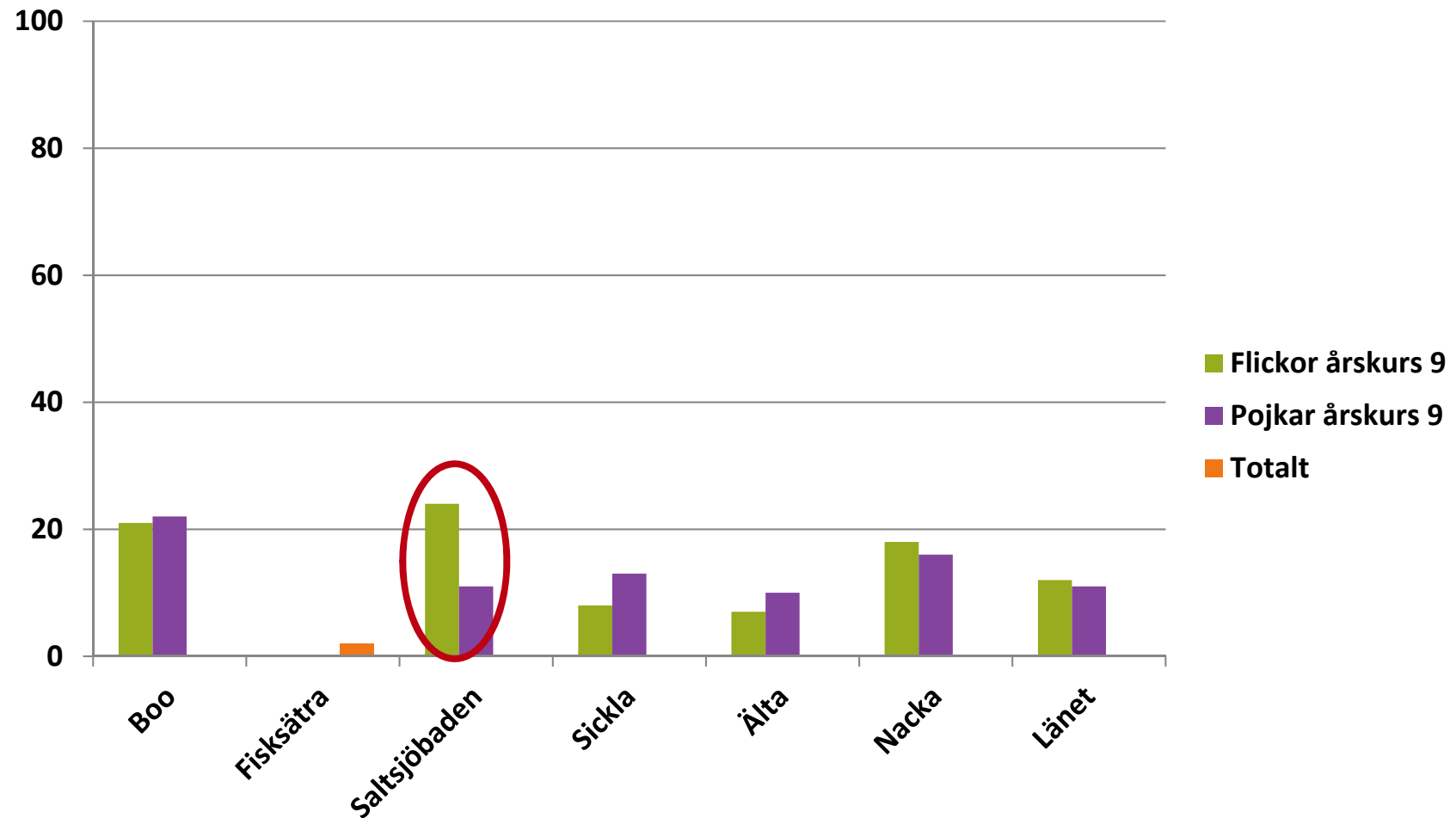
- En ökning av andelen unga som INTE dricker alkohol
- Andelen elever i Nacka som storkonsumerar alkohol har minskat

Andel elever (%) i årskurs 9 som inte dricker alkohol

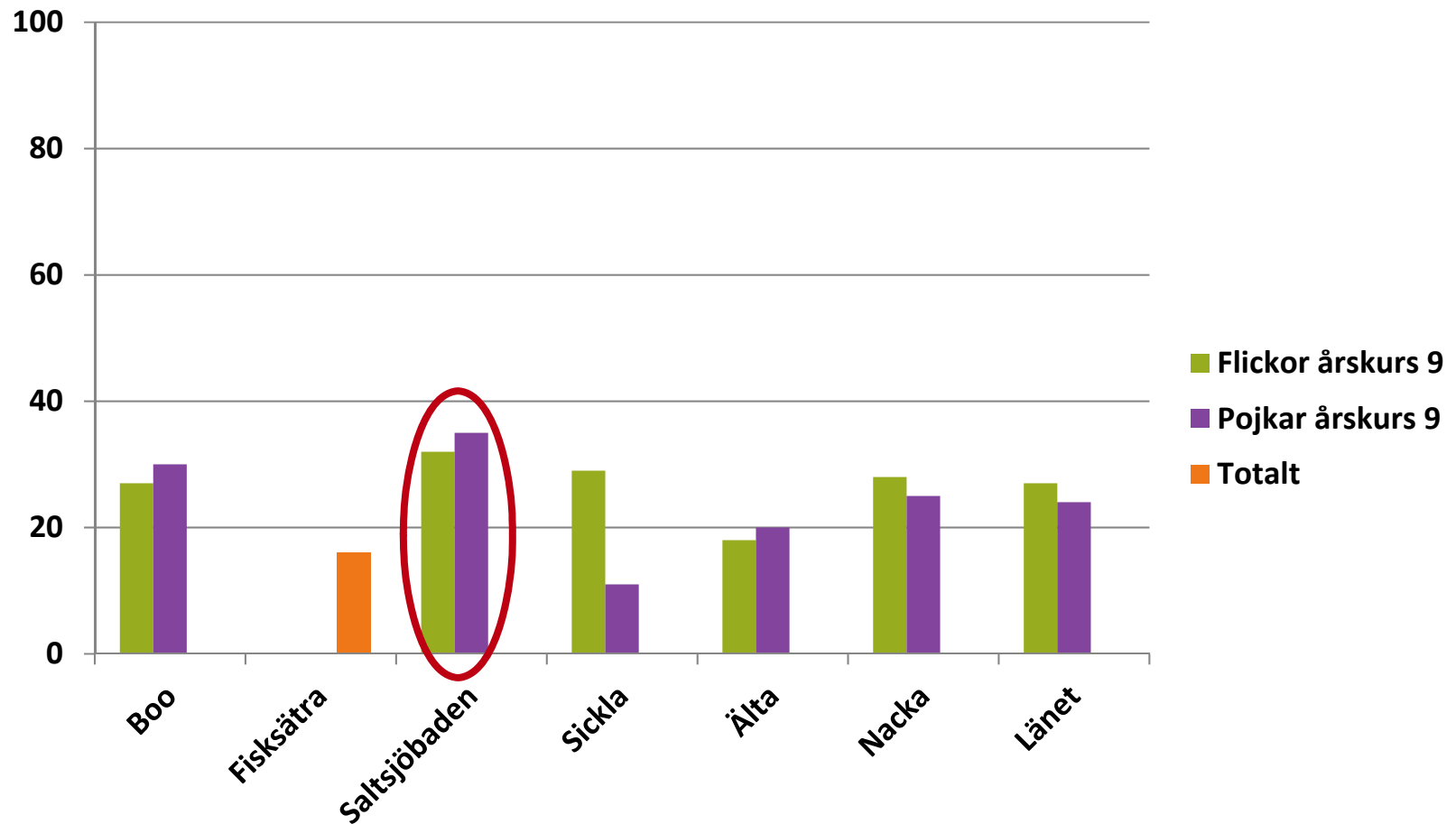

Andel elever (%) i årskurs 9 som storkonsumerar alkohol minst en gång i månaden

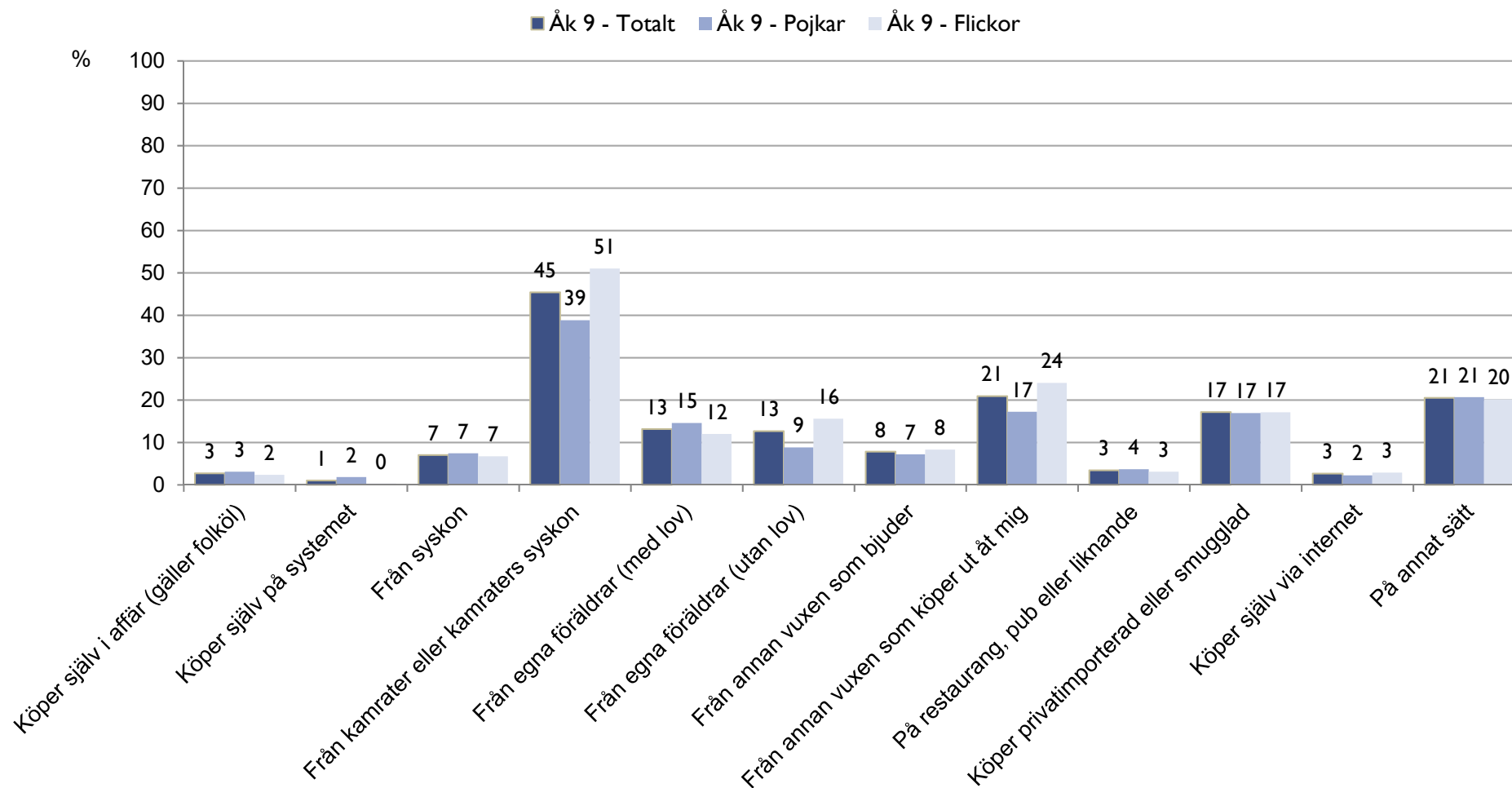

Andel elever (%) i årskurs 9 som får smaka alkohol av sina föräldrar

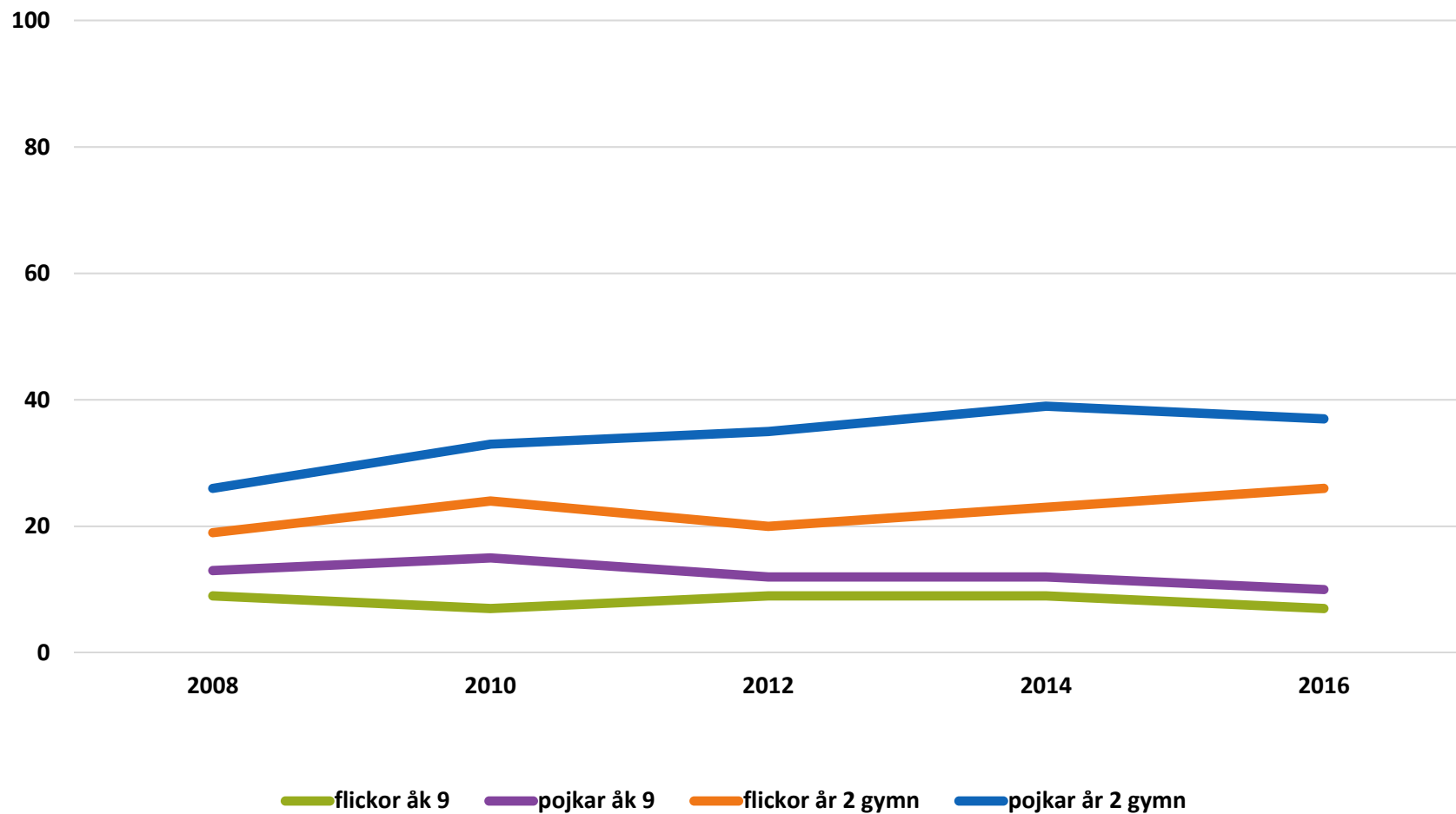
Hur får du vanligen tag på alkohol?

(av de som dricker alkohol och är under 18 år)

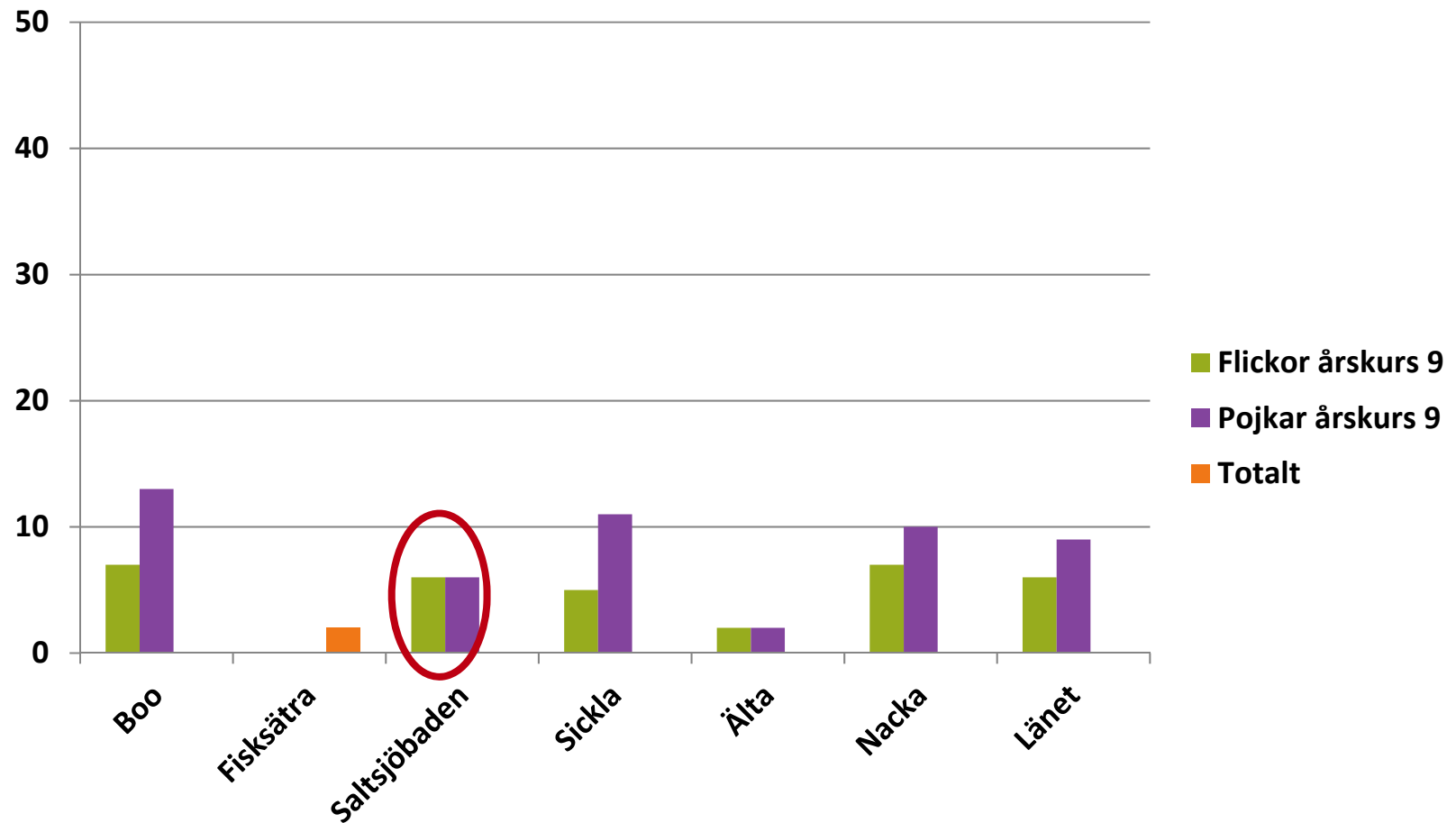

Narkotika

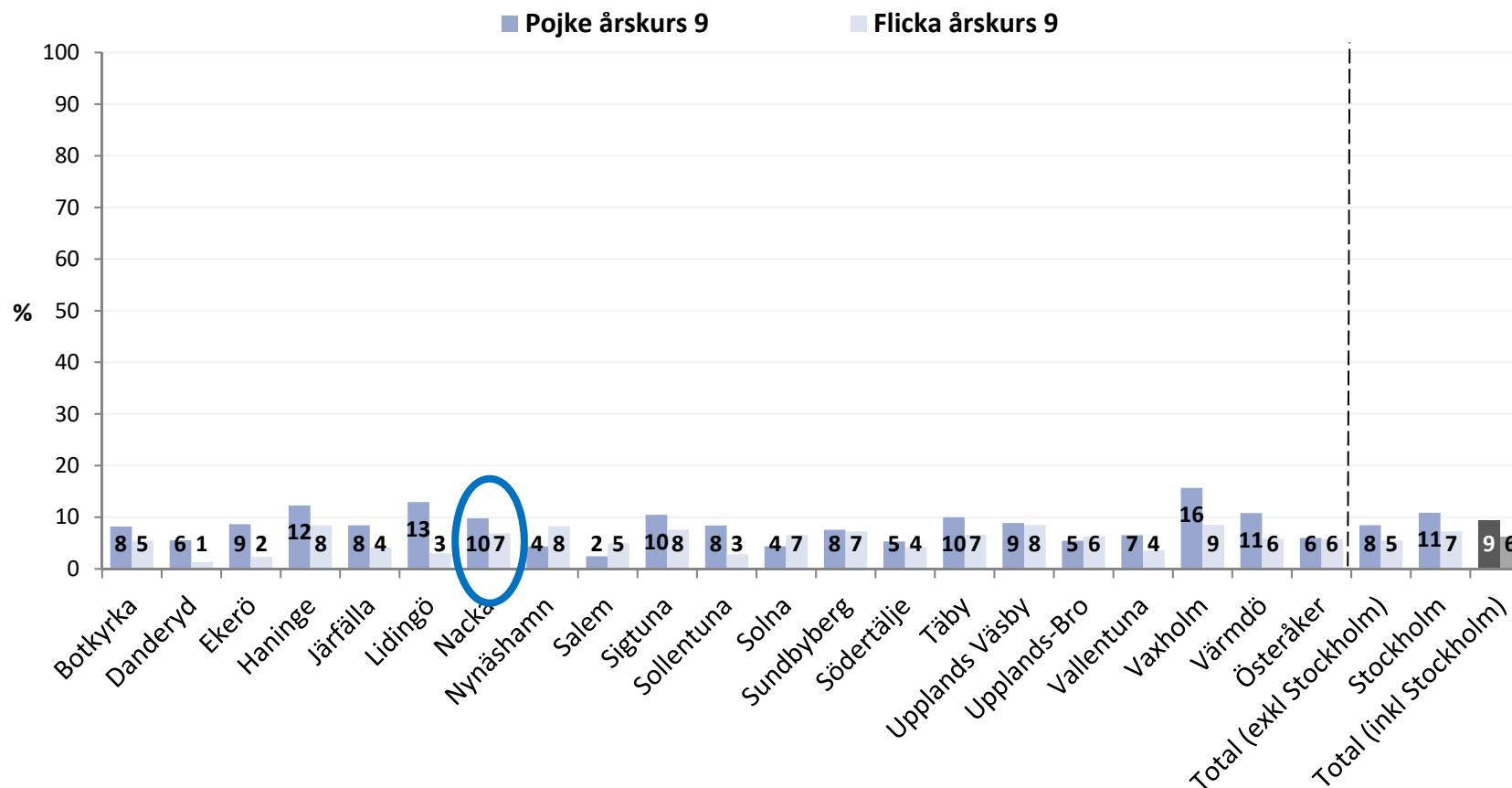
Andel elever (%) som använt narkotika någon gång

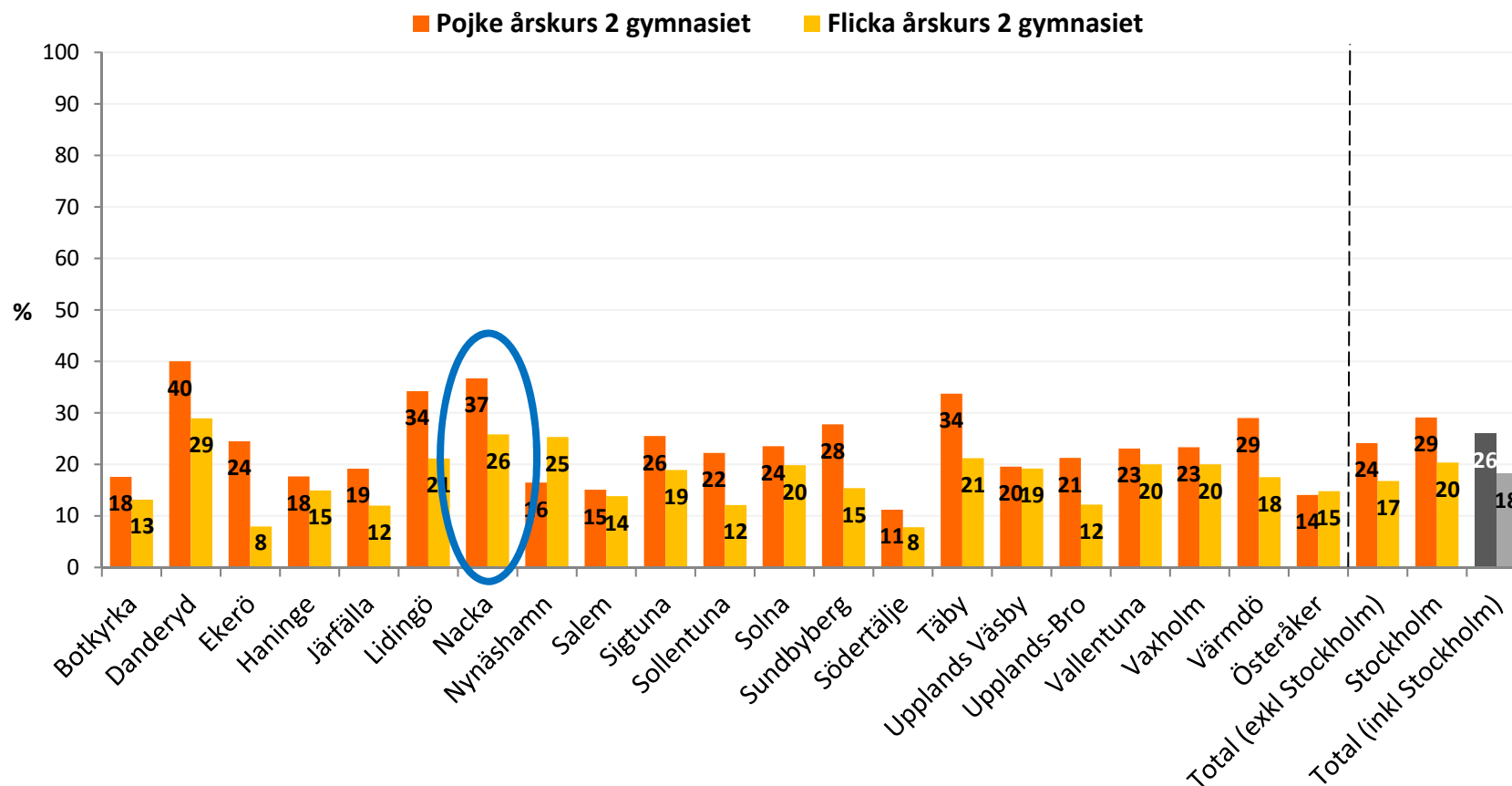
Andel elever (%) i årskurs 9 som använt narkotika någon gång

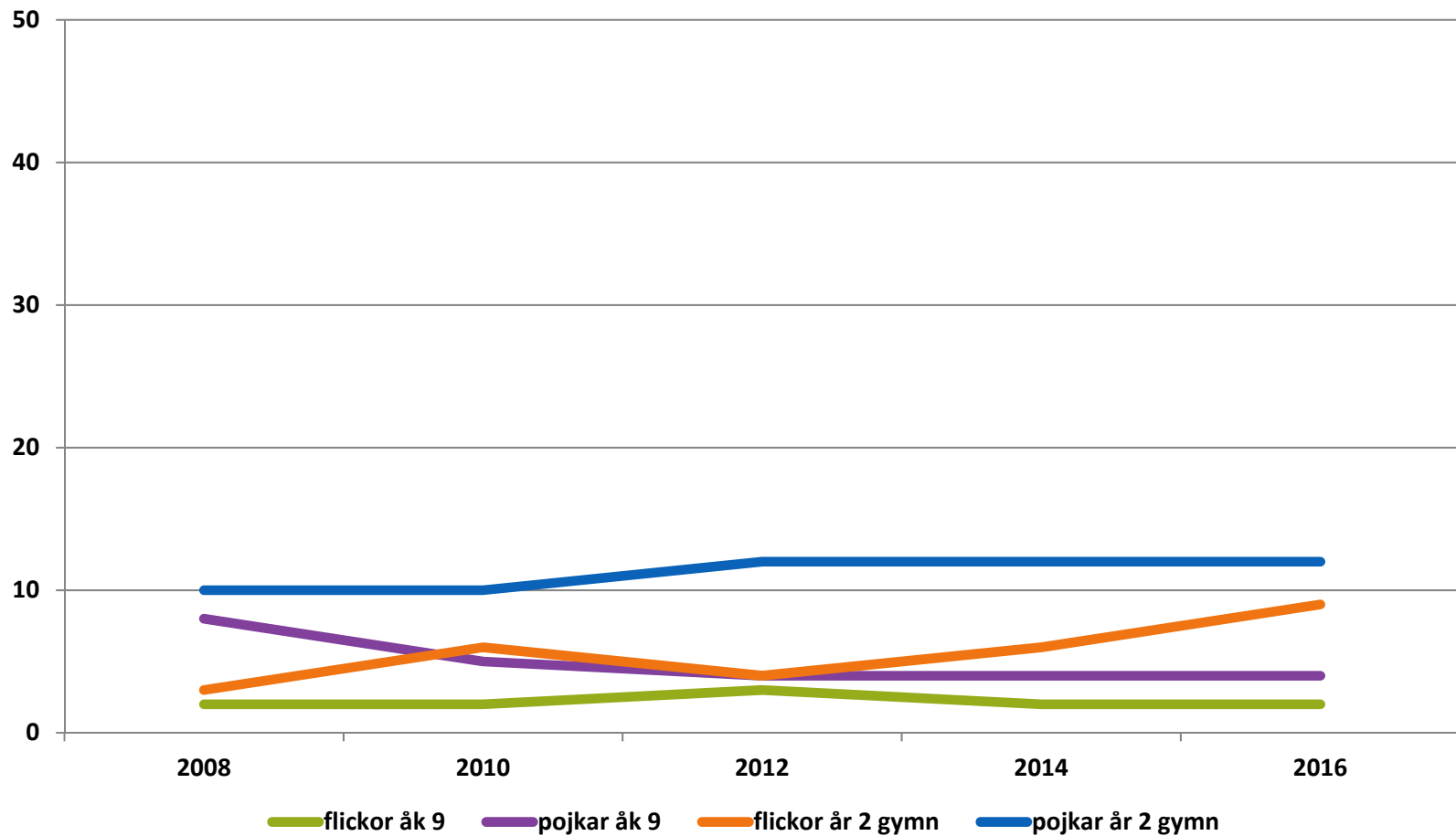
Elever som någon gång använt narkotika

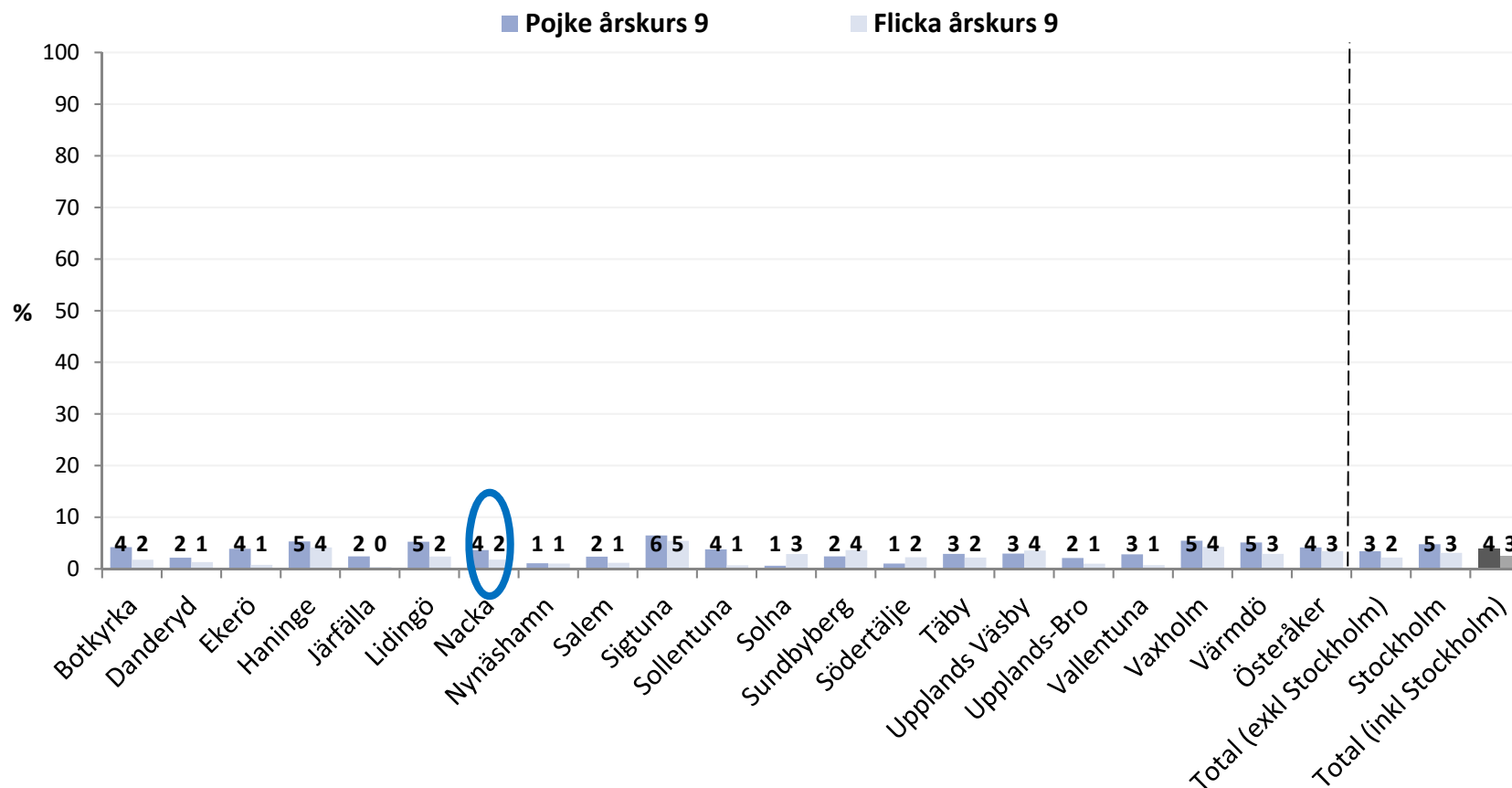
Elever som någon gång använt narkotika

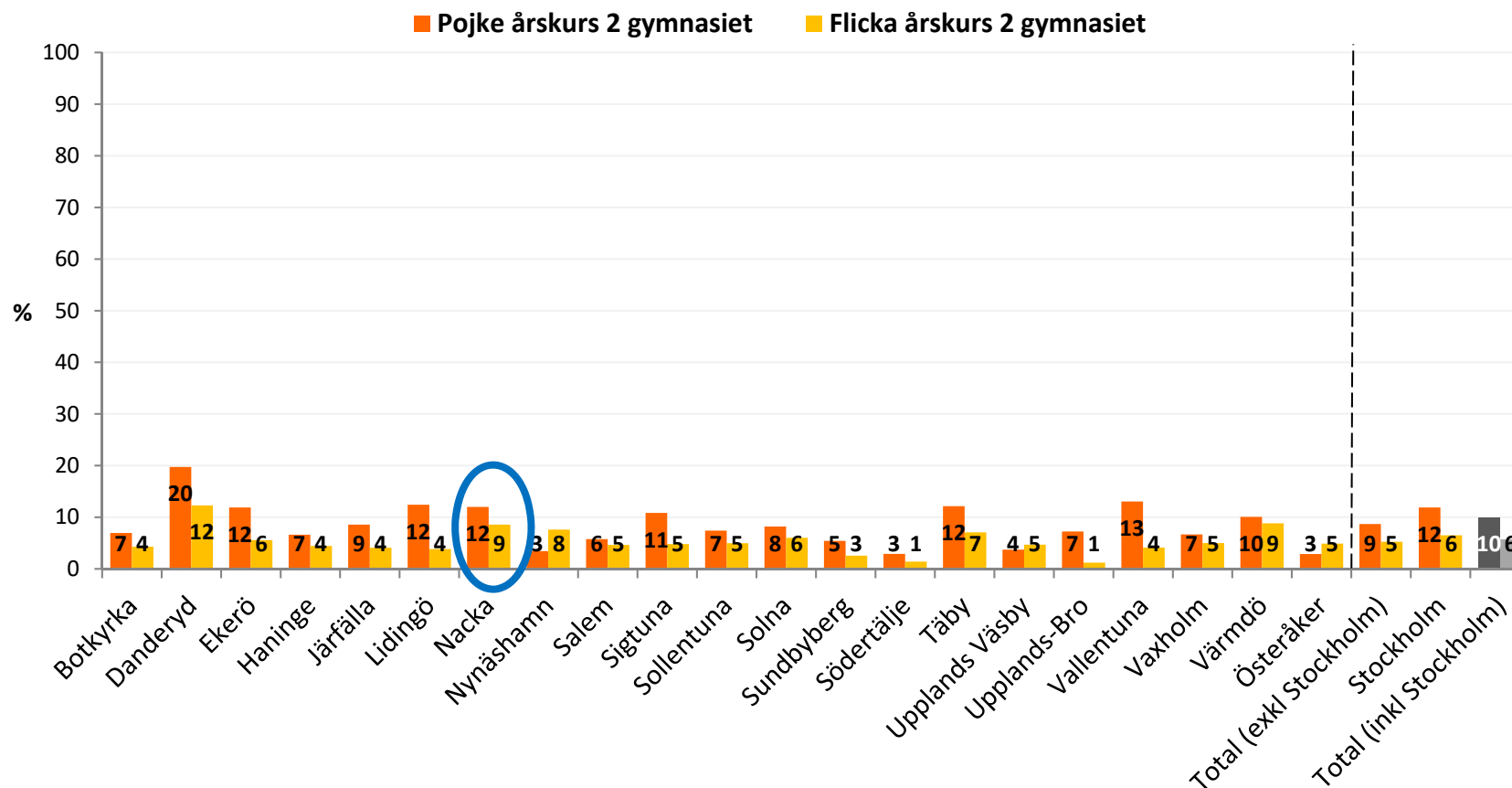
Andel elever (%) som använt narkotika minst 1 gång under de senaste 4 veckorna

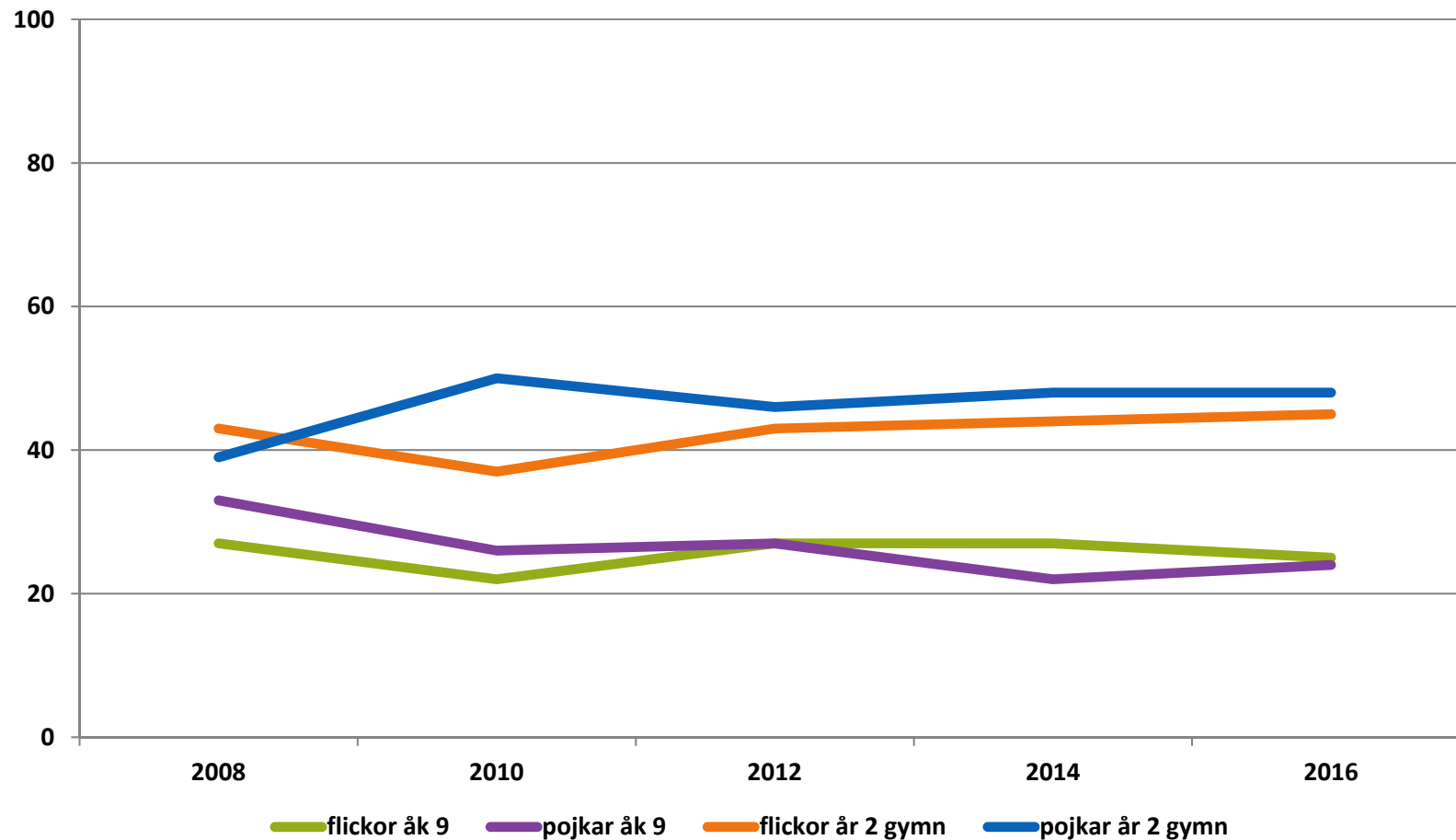
Elever som någon gång använt narkotika under den senaste 4-veckorsperioden (bland samtliga)

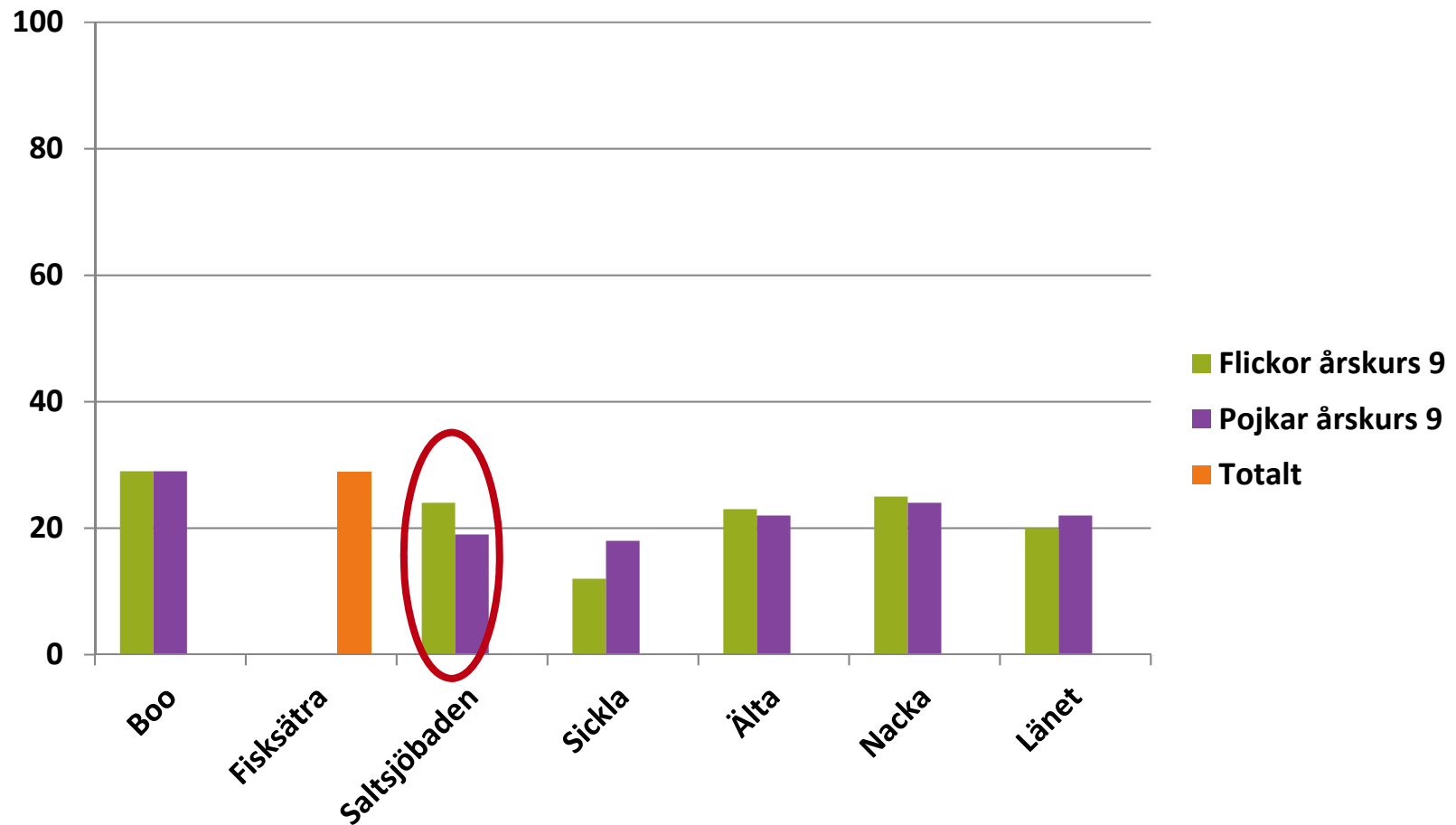
Elever som någon gång använt narkotika under den senaste 4-veckorsperioden (bland samtliga)

Andel elever (%) som någon gång haft möjlighet att pröva narkotika

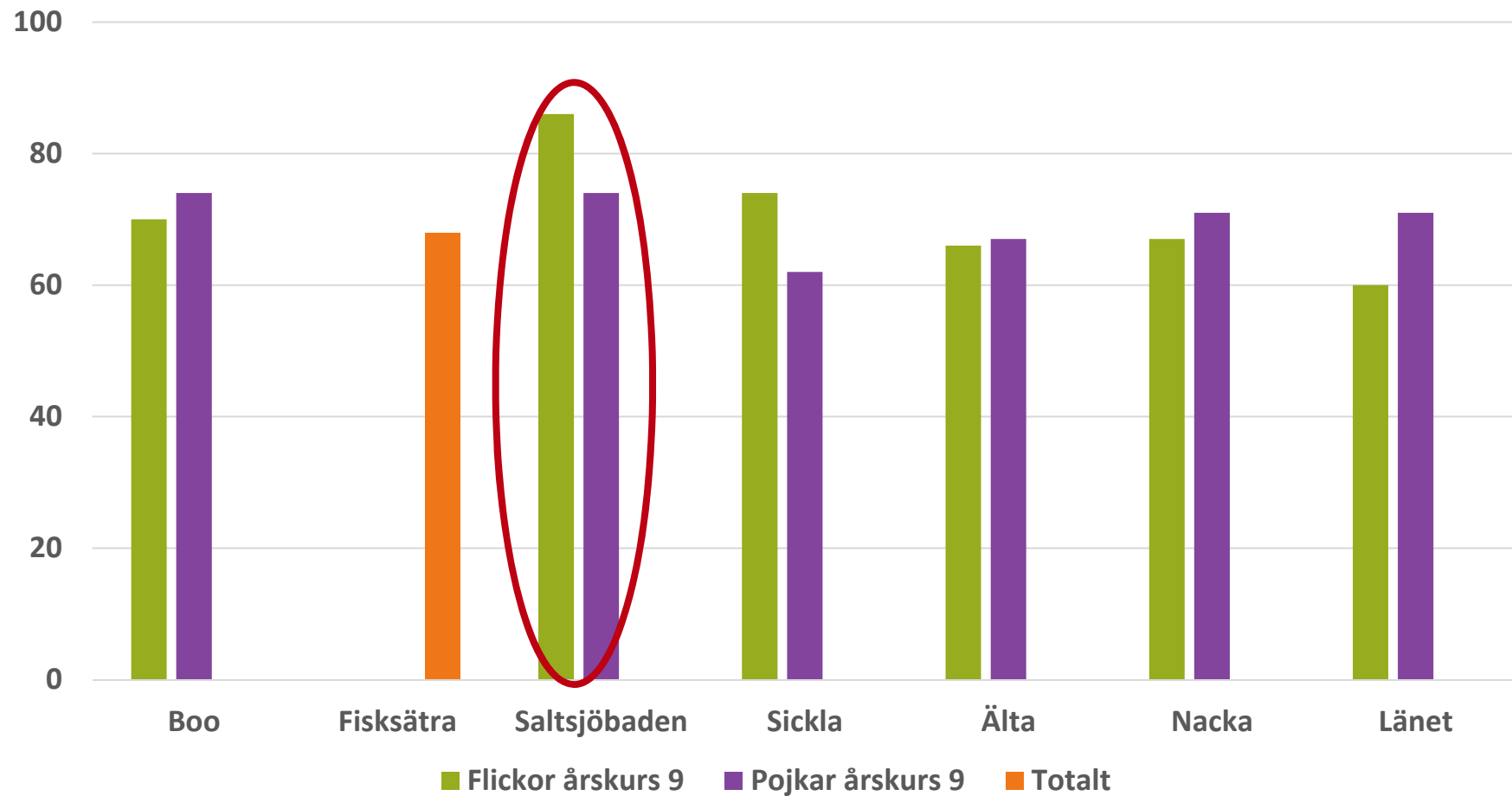
Andel elever i årskurs 9 som haft möjlighet att prova narkotika (men inte provat)

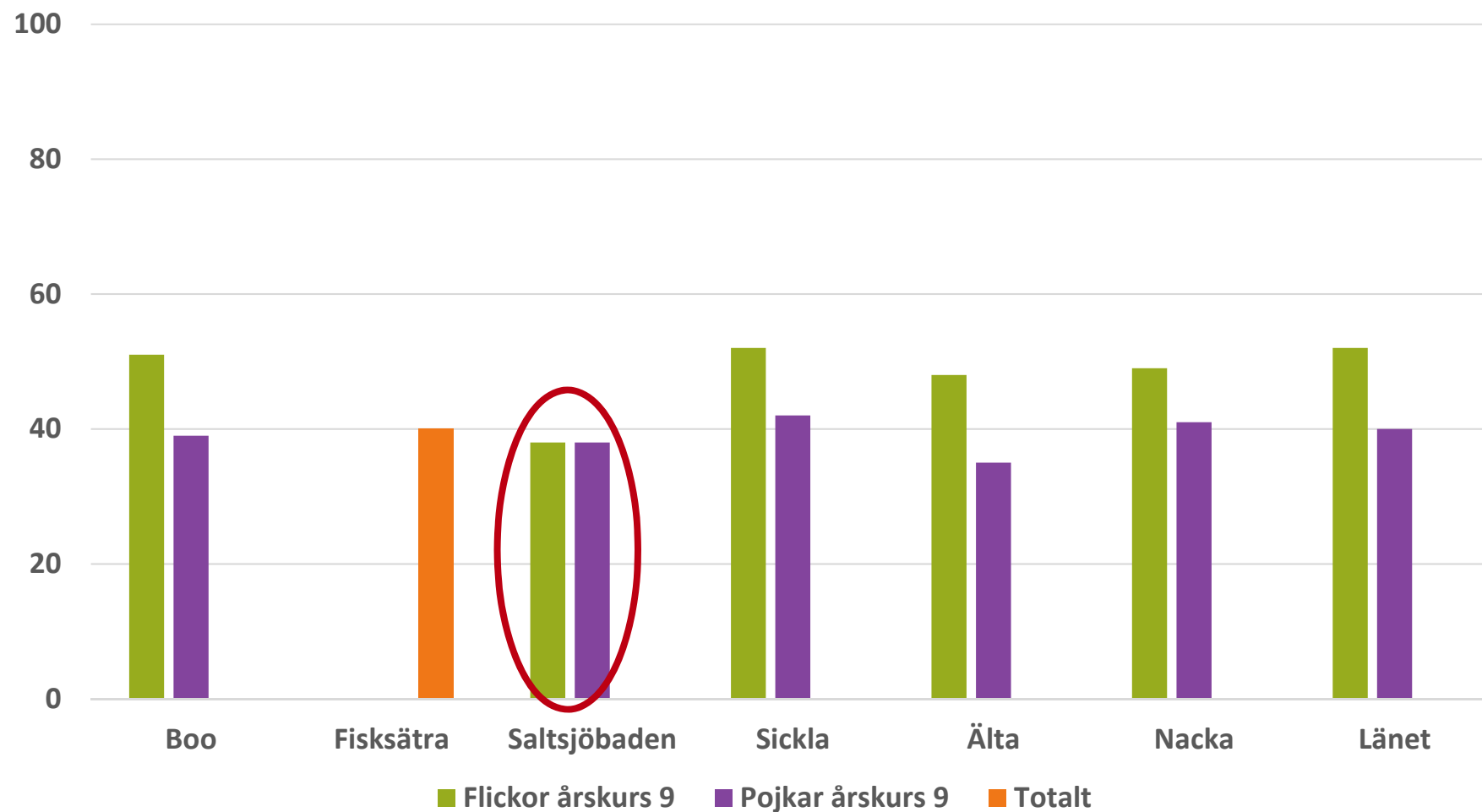
Psykisk ohälsa

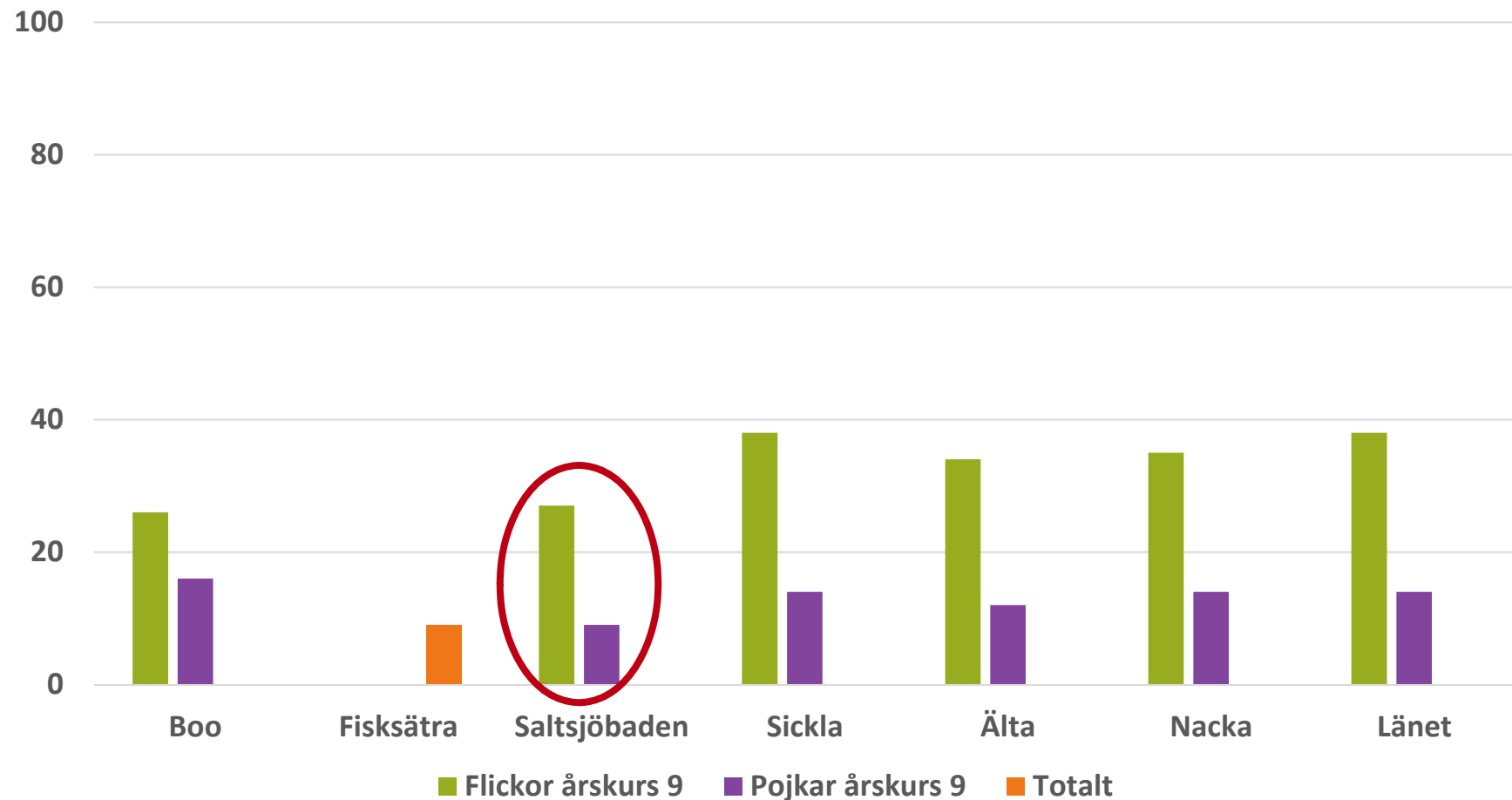
Andel elever i årskurs 9 som ofta tycker det är riktigt härligt att leva

Andel elever i årskurs 9 som har svårt att somna en gång i veckan eller oftare

Andel elever i årskurs 9 som ofta känner sig ledsna och deppiga utan att veta varför

Sammanfattning några resultat..

- En positiv trend är att det är fortsatt en större andel unga som väljer att inte dricka alkohol
- Men det är en fortsatt ökning av narkotikaanvändandet
- Kamrater och kamraters syskon är de som i störst utsträckning förser unga med alkohol
- Rökning minskar
- Tendens till ökad andel föräldrar som bjuder sina barn på alkohol jämfört med resultaten från 2008 och framåt

Vad gör vi då?

Kartläggning

- Stockholmsenkäten

Förebyggande insatser

- Begränsa tillgängligheten
- Föräldrar
- Skola och fritidsgårdar
- Föreningslivet
- Droginformatör, Polarna Nacka
- #Starkutanknark, Nacka mot droger

Tack för att ni lyssnat!

marie.haesert@nacka.se

08-7189512

